

**Згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики,
затвердженої МОЗ України, лікар-спеціаліст з *медицини*
*невідкладних станів***

ПОВИНЕН ЗНАТИ:

1. Загальні знання:

- основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, що визначають діяльність органів та закладів охорони здоров'я;
- загальні принципи організації служби швидкої та невідкладної медичної допомоги, діючі накази та інші документи, що регламентують її роботу, права та обов'язки персоналу бригад швидкої допомоги, структуру захворювання в структурі швидкої допомоги;
- основи реаніматології: основні методи реанімації при гострій зупинці серця, гострій дихальній недостатності, алергічних, коматозних станах, при удушенні, утопленні, електротравмі;
- особливості реанімації та інтенсивної терапії у дітей і новонароджених;
- основи загального знеболювання, що застосовуються на догоспітальному етапі;
- основи діагностики і невідкладної допомоги при невідкладних станах в клініці внутрішніх хвороб (при серцево-судинних захворюваннях, захворюваннях дихальних шляхів, черевної порожнини, алергічних захворюваннях);
- основи діагностики і невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах живота;
- основи діагностики і невідкладної допомоги при травмах опорно-рухового апарату;
- основи діагностики і невідкладної допомоги при захворюваннях і травмах нервової системи;
- основи діагностики і невідкладної допомоги при гострих захворюваннях і травмах ока, носа, горла, вуха;
- загальні принципи невідкладної допомоги при акушерсько-гінекологічних захворюваннях;
- загальні принципи невідкладної допомоги при гострих психічних захворюваннях;
- основи діагностики і невідкладної допомоги при термічних ураженнях.
- основи невідкладної допомоги при деяких інфекційних захворюваннях, при гострих захворюваннях і травмах в урології.

2. Спеціальні знання:

У галузі реаніматології лікар невідкладних станів повинен знати:

- покази та вміння проводити реанімаційні заходи при термінальних станах, викликаних гострими захворюваннями та нещасними випадками;
- умови відмови від реанімації у дітей і новонароджених;
- причини розвитку гострої дихальної недостатності, класифікацію, принципи лікування;
- причини, патогенез, класифікацію шоку, тактику та лікування його

різновидностей;

- причини розвитку, класифікацію та лікування при алергічних та коматозних станах;
- основи реанімації та інтенсивної терапії при утопленні, удушенні, електротравмі;
- клінічне і фармакологічне обґрунтування застосування різних медичних препаратів, апаратури;
- основні методи загальної анестезії, що застосовуються на догоспітальному етапі в умовах загальнопрофільної бригади;
- апаратуру для інгаляційного наркозу, її характеристику та експлуатацію;
- апаратуру для проведення штучної вентиляції легень.

У клініці внутрішніх хвороб лікар невідкладних станів повинен знати:

- діагностику і невідкладну допомогу при захворюваннях серцево-судинної системи (сучасну класифікацію, діагностику та лікування стенокардії, гострого інфаркту міокарда та його ускладнень, артеріальної гіпертензії, аневризми аорти, порушеннях ритму та провідності серця, дистрофічних ураженнях, вадах серця і кардіоміопатіях, тромбоемболії легеневої артерії);
- запис та розшифровку ЕКТ, її особливості при інфаркті міокарда, порушеннях ритму і провідності;
- діагностику і невідкладну допомогу при захворюваннях легеневої системи (пневмонії, бронхіальна астма та астматичний статус, легеневі кровотечі, пневмоторакс);
- діагностику та невідкладну допомогу при захворюваннях черевної порожнини (виразкова хвороба і її ускладнення, печінкова та ниркова коліки, жовчно-кам'яна хвороба, панкреатит, тромбоз мезентеріальних судин, кишкова непрохідність аневризми черевної аорти);
- діагностику і невідкладну допомогу при захворюваннях сечостатевої системи (гострий пієлонефрит, сечокам'яна хвороба, уремична кома, феохромоцитома, недостатність кори надниркових залоз);
- діагностику і невідкладну допомогу при цукровому діабеті (гіпоглікемічна та діабетична коми, при гіпотиреоїдній комі, при тиреотоксикозі).

У розділі хірургії при гострих захворюваннях і травмах органів черевної і грудної порожнини лікар невідкладних станів повинен знати:

- діагностику і тактику при гострому апендициті: особливості його перебігу у вагітних, дітей та людей похилого віку;
- діагностику і тактику при защемлених килах, гострій кишкової непрохідності;
- діагностику і тактику при ураженнях живота, клініку уражень паренхіматозних і порожнинних органів, особливості діагностики при закритих пораненнях органів черевної порожнини;
- діагностику і невідкладну допомогу при ураженнях органів грудної порожнини, механізм розвитку ГДН, принципи лікування різних видів пневмотораксу, тактику при пневмотораксі.

У розділі травматології лікар невідкладної допомоги повинен знати:

- структуру та класифікацію, діагностику і невідкладну допомогу при пошкодженнях опорно-рухового апарату, кісток таза, м'яких тканин, ураження судин, травми грудної клітки, поєднаних травмах;
- особливості травми опорно-рухового апарату у дітей і людей похилого віку;
- класифікацію ран, методи їх обробки і шляхи профілактики інфекційних ускладнень.

У розділі захворювань і травм вуха, горла, носа, глотки та стравоходу лікар невідкладних станів повинен знати:

- принципи діагностики і лікування при пораненнях, сторонніх тілах;
- діагностику і невідкладну допомогу при переломах кісток носа і носових кровотечах;
- діагностику та невідкладну допомогу при травмах глотки, гортані, стравоходу; запальних захворюваннях цих органів; при кровотечах із варикозно-розширених вен стравоходу.

У розділі невідкладних станів при захворюваннях і травмах нервової системи лікар невідкладних станів повинен знати:

- класифікацію і діагностику черепно-мозкової травми, клінічний перебіг різних форм комосійно-контузійного синдрому, загальні принципи лікування на догоспітальному етапі;
- класифікацію, діагностику і лікування травм спинного мозку, особливості транспортування;
- класифікацію, діагностику і невідкладну допомогу при гострих порушеннях мозкового кровообігу;
- діагностику і невідкладну допомогу при гострих запальних процесах головного і спинного мозку та його оболонки;
- класифікацію, діагностику та лікування судорожних станів, особливості їх розвитку та перебігу у дітей.

У розділі невідкладних станів при захворюваннях і травмах очей:

- діагностику і невідкладну допомогу при гострому приступі глаукоми;
- діагностику і невідкладну допомогу при опіках, пораненнях очей, сторонніх тілах та інших захворюваннях очей.

У розділі невідкладних станів при акушерсько-гінекологічній патології лікар невідкладних станів повинен знати:

- етіологію, патогенез і клініку токсикозів вагітних, невідкладну допомогу при еклампсії;
- діагностику і невідкладну допомогу при кримінальних абортах, передчасних пологах, маткових кровотечах;
- загальні принципи ведення пологів поза стаціонаром;
- діагностику і лікування кровотеч при порушеній вагітності при пологах і в післяпологовому періоді;
- клініку септичних захворювань (периметрит, метро-ендометрит) та необхідну допомогу при них;

- діагностику і невідкладну допомогу при позаматковій вагітності, апоплексія яєчників і дисфункційних маткових кровотечах;
- діагностику і тактику при гострих запальних захворюваннях жіночих статевих органів.

У розділі невідкладних станів при психічних захворюваннях лікар невідкладних станів повинен знати:

- клінічну картину основних психопатологічних синдромів. принципи невідкладної допомоги;
- діагностику і невідкладну допомогу при алкогольному психозі, шизофренії, реактивних станах, епілептичних випадках та епілептичному статусі;
- принципи госпіталізації.

У розділі невідкладних станів при токсичних ураженнях лікар невідкладних станів повинен знати:

- класифікацію отрут за токсичністю, основні фактори, які визначають важкість отруєнь;
- класифікацію гострих отруєнь, патологічні синдроми при гострих отруєннях, сучасні принципи лікування на догоспітальному етапі;
- особливості токсикології у дітей, людей похилого віку.

У розділі невідкладної допомоги при термічним ураженнях лікар невідкладних станів повинен знати:

- класифікацію опіків, періоди хвороби, патогенез і клініку опікового шоку, методи інтенсивної терапії;
- діагностику і невідкладну допомогу при сонячному і тепловому ударах, загальному охолодженні і обмороженні.

У розділі невідкладних станів при інфекційних захворюваннях лікар невідкладних станів повинен знати:

- епідеміологію, етіологію, діагностику і невідкладну допомогу при тифопаратифозних захворюваннях, сальмонельозі, харчових токсикоінфекціях, грипі і його ускладненнях, дифтерії;
- діагностику і невідкладну допомогу при менінгококовій інфекції, менінгітах, енцефалітах, правцю;
- діагностику та тактику, шляхи самозахисту при особливо небезпечних карантинних інфекціях (холера, чума, сибірка, СНІД);
- особливості перебігу та невідкладну допомогу при інфекційних захворюваннях у дітей.

У розділі невідкладних станів при гострих захворюваннях і травмах в урології лікар невідкладних станів повинен знати:

- семіотику урологічних захворювань, невідкладну допомогу при гострій затримці сечі;
- основи діагностики і невідкладну допомогу при пораненнях сечостатевих органів.

ПОВИНЕН ВМІТИ:

1. Загальні вміння:

- зібрати інформацію про захворювання і правильно її оцінити;
- провести активне обстеження хворого, виявити загальні і спеціальні ознаки захворювання;
- оцінити важкість стану хворого;
- визначити об'єм і послідовність основних реанімаційних заходів, надати необхідну термінову допомогу
- визначити необхідність спеціальних методів обстеження;
- обґрунтувати поставлений діагноз, план і проведення тактики ведення хворого до госпіталізації, забезпечити транспортування у стаціонар;
- оформити медичну документацію, передбачену законодавством щодо охорони здоров'я.

2. Спеціальні вміння:

- встановлення діагнозу термінального стану;
- проведення зовнішнього масажу серця;
- внутрішньосерцеве введення ліків;
- застосування інших шляхів введення ліків при невідкладній допомозі;
- відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів;
- проведення негайної штучної вентиляції легень;
- конікотомія;
- купування больового синдрому при інфаркті міокарда;
- експрес-методи діагностики інфаркту міокарда;
- лікування пароксизмальної тахікардії;
- дефібриляція;
- купування набряку легень;
- купування приступу бронхіальної астми;
- діагностика і невідкладна допомога при гострих гастроудоденальних кровотечах;
- перша допомога при пневмотораксі;
- ведення пологів поза стаціонаром;
- катетеризація сечового міхура;
- транспортування хворих з ушкодженням кісток;
- промивання шлунки при отруєннях;
- лікарська тактика при гострих порушеннях мозкового кровообігу;
- невідкладна допомога при епілептичному статусі;
- лікарська тактика при гострих інфекційних захворюваннях;
- невідкладна допомога при гострому приступі глаукоми.

ПОВИНЕН ВОЛОДИТИ МАНІПУЛЯЦІЯМИ:

- **запис та розшифровка ЕКГ;**
- **експрес-методи діагностики інфаркту міокарда;**
- **черезстравохідна кардіостимуляція;**
- **ендокардіальна кардіостимуляція;**
- **дефібриляція:**
- **внутрішньосерцеве введення медикаментів;**
- **інтратрахеальне введення ліків;**
- **проведення зовнішнього масажу серця;**
- **штучна вентиляція легень;**
- **конікотомія;**
- **пункція плеври;**
- **венесекція;**
- **венепункція;**
- **катетеризація підключичної вени;**
- **місцева анестезія;**
- **наркоз закисом азоту;**
- **відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів;**
- **інгаляція кисню;**
- **зупинка зовнішніх кровотеч;**
- **передня тампонада порожнини носа;**
- **асептична обробка рани;**
- **катетеризація сечового міхура;**
- **транспортна іммобілізація;**
- **переведення закритого та клапанного пневмотораксу у відкритий;**
- **промивання шлунку;**
- **накладання бинтових пов'язок;**
- **інфузійна терапія.**